

УДК 37.016
П24

Серія «Усі уроки»
Заснована 2005 р.

Автори:

М. Л. Пелагейченко — канд. пед. наук, доцент кафедри професійної освіти, трудового навчання та технологій Бердянського державного педагогічного університету, Запорізька обл.;
В. О. Пелагейченко — учитель математики та інформатики Бердянського НВК № 1 «Мрія», Запорізька обл.

Пелагейченко М. Л., Пелагейченко В. О.

П24 Усі уроки технології. 10–11 класи. Книга 3. — Х. : Вид. група «Основа», 2018. — 303, [1] с. : іл., табл. — (Серія «Усі уроки»).

ISBN 978-617-00-3422-9.

У посібнику розміщено теоретичні та практичні відомості до навчальних модулів «Техніки декоративно-ужиткового мистецтва», «Дизайн сучасного одягу», «Краса та здоров'я», «Ландшафтний дизайн».

Запропоновані доробки допоможуть учителеві технологій, який викладає у 10-11 класах, зробити уроки цікавими та методично насиченими на засадах компетентнісного підходу. Відповідно до нового змісту навчальної програми з технологій 2017 р.

Для вчителів технологій.

УДК 37.016

ISBN 978-617-00-3422-9

© Пелагейченко М. Л., Пелагейченко В. О., 2018
© ТОВ «Видавнича група “Основа”», 2018

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	5
------------------------	---

НАВЧАЛЬНИЙ МОДУЛЬ «ТЕХНІКИ ДЕКОРАТИВНО-УЖИТКОВОГО МИСТЕЦТВА»

КАЛЕНДАРНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН	8
РОЗРОБКИ УРОКІВ	9
<i>Уроки 1–2</i> Вибір теми проекту	9
<i>Уроки 3–4</i> Робота з інформаційними джерелами. Пошук зразків виробів декоративно-ужиткового мистецтва для проекту	27
<i>Уроки 5–6</i> Художнє конструювання форми та композиції оздоблення	58
<i>Уроки 7–8</i> Добір конструкційних матеріалів і технологій реалізації проекту	65
<i>Уроки 9–12</i> Виготовлення об'єкта проектування	69
<i>Уроки 13–14</i> Економічне обґрунтування проекту	73
<i>Уроки 15–16</i> Підготовка до презентації проекту	79
<i>Уроки 17–18</i> Презентація проекту	82

НАВЧАЛЬНИЙ МОДУЛЬ «ДИЗАЙН СУЧАСНОГО ОДЯГУ»

КАЛЕНДАРНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН	90
РОЗРОБКИ УРОКІВ	91
<i>Уроки 1–2</i> Вибір теми проекту	91
<i>Уроки 3–4</i> Робота з інформаційними джерелами. Художнє конструювання швейного виробу	110
<i>Уроки 5–6</i> Створення моделі одягу засобами методів проектування	122
<i>Уроки 7–8</i> Робота з інформаційними джерелами. Сучасні текстильні матеріали	126

<i>Уроки 9–12</i>	Виготовлення швейного виробу	134
<i>Уроки 13–14</i>	Економічні розрахунки об'єкта проектування	139
<i>Уроки 15–16</i>	Підготовка до презентації проекту	144
<i>Уроки 17–18</i>	Презентація проекту	148

НАВЧАЛЬНИЙ МОДУЛЬ «КРАСА ТА ЗДОРОВ'Я»

КАЛЕНДАРНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН	154	
РОЗРОБКИ УРОКІВ	155	
<i>Уроки 1–2</i>	Вибір теми проекту	155
<i>Уроки 3–4</i>	Робота з інформаційними джерелами	167
<i>Уроки 5–6</i>	Пошук нових ідей	186
<i>Уроки 7–8</i>	Економічні розрахунки проекту	192
<i>Уроки 9–12</i>	Виконання завдань проекту	198
<i>Уроки 13–14</i>	Підготовка до презентації проекту	202
<i>Уроки 15–16</i>	Презентація проекту	207

НАВЧАЛЬНИЙ МОДУЛЬ «ЛАНДШАФТНИЙ ДИЗАЙН»

КАЛЕНДАРНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН	214	
РОЗРОБКИ УРОКІВ	215	
<i>Уроки 1–2</i>	Вибір теми проекту	215
<i>Уроки 3–4</i>	Робота з інформаційними джерелами	230
<i>Уроки 5–6</i>	Застосування методів проектування для створення проекту	267
<i>Уроки 7–8</i>	Добір технологій, технік, матеріалів, рослин	275
<i>Уроки 9–12</i>	Реалізація задуму проекту	281
<i>Уроки 13–14</i>	Економічне обґрунтування проекту	285
<i>Уроки 15–16</i>	Підготовка до презентації проекту	291
<i>Уроки 17–18</i>	Презентація проекту	296

ЛІТЕРАТУРА	302
-----------------------------	-----

ПЕРЕДМОВА

Посібник розрахований на вчителів технологій, які викладають у 10–11 класах. Уроки розроблено згідно з навчальною програмою для загальноосвітніх навчальних закладів.

Розробки уроків структуровані за загальною схемою: визначено мету, основні поняття уроку, обладнання, тип уроку, варіанти організації актуалізації опорних знань, мотиваційні питання. Розкрито зміст вивчення нового матеріалу, послідовність виконання практичних робіт, питання проведення рефлексії.

Уроки розроблені згідно з компетентнісним підходом, за якого формування в учнів здатності діяти випереджає процес накопичення ними будь-яких знань. Діяльнісний підхід проходить червоною лінією впродовж усього уроку, від організаційного моменту до підбиття підсумків. Учень стає відповідальним та повноважним учасником навчального процесу. Стосунки та взаємодія з учителем будуються на засадах співпраці та зацікавленості в кінцевому результаті. У конспектах уроків найбільш поширеним є слова «вчитель пропонує». Таким чином учитель не є «диктатором» у створенні освітньої траєкторії учнів.

Основою навчання учнів на уроках «Технології» є проектна діяльність, тому перші уроки кожного модуля починаються з аналізу проблемних ситуацій та вибору теми проекту. Учень самостійно й усвідомлено обирає напрям проектної діяльності, планує роботу над проектом, обирає джерела інформації.

Запропоновану структуру уроків і творчого проекту не слід розглядати як щось «ідеальне». Насамперед під час підготовки до уроку враховуйте особливості вашого десятого або одинадцятого класу, який безперечно є неповторним на всьому освітньому просторі. Тому неможливо розмовляти про «універсальний» підхід до впровадження проектної діяльності.

Пам'ятайте, що ви унікальний учитель, який навчає неповторних особистостей.

Мета посібника — методична підтримка вчителя в підготовці до уроків, забезпечення необхідною інформацією, матеріалами, які допоможуть ефективно організувати проектну діяльність учнів. Запропоновані уроки є лише поштовхом до виявів педагогічної

творчості, пошуку нових підходів до організації навчального процесу. Насамперед пропонований посібник — це діалог з учителем, а не вимога, демонстрування можливостей застосування різноманітних дидактичних прийомів, а не інструкція до виконання.

Під час вивчення логіки організації кожного уроку в посібнику намагайтеся критично аналізувати дії вчителя і учнів, запитуйте себе: це ефективно? Як зробити інакше? Учні пасивні чи активні? Чи приносить такий урок задоволення учасникам педагогічного процесу?

Автор вважатиме, що досяг своєї мети, якщо допоміг збудити ваше прагнення вдосконалювати свій методичний арсенал та шукати власний неповторний стиль навчання учнів.

**НАВЧАЛЬНИЙ МОДУЛЬ
«ТЕХНІКИ ДЕКОРАТИВНО-
УЖИТКОВОГО МИСТЕЦТВА»**

РОЗРОБКИ УРОКІВ

УРОКИ 1–2

ВИБІР ТЕМИ ПРОЕКТУ

Мета:

- **формування предметних компетентностей:** забезпечити засвоєння знань про засоби роботи над вибором теми проекту; формувати вміння розв'язувати проблему проекту засобами технік декоративно-ужиткового мистецтва;
- **формування ключових компетентностей:**
 - **уміння вчитися:** уміння самостійно визначати завдання проекту, планувати навчальні дії з виконання проекту;
 - **спілкування рідною мовою:** уміння обговорювати питання, пов'язані з проблемою проекту;
 - **спілкування іноземною мовою:** уміння використовувати інформацію іноземною мовою для вибору теми проекту;
 - **компетентність у цифрових технологіях:** уміння використовувати цифрові технології для пошуку проблематики проекту;
 - **ініціативність і підприємливість:** здатність аналізувати ризики під час вибору теми проекту;
 - **соціальна і громадянська компетентність:** уміння працювати в колективних проектах на розв'язування проблеми проекту.

Обладнання: комп'ютер, Інтернет, дидактичні матеріали.

Основні поняття: проблема, проект, тема, план.

Тип уроку: запуск проекту.

ХІД УРОКУ

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

- Привітання. Перевірка готовності учнів до уроку.
- Створення в класі атмосфери психологічного комфорту.
- Вибір одного із запропонованих афоризмів Григорія Сковороди для епіграфа уроку.
 - Добрий розум робить легким будь-який спосіб життя.
 - З усіх утрат утрата часу найтяжча.
 - Більше думай і тоді вирішуй.

- Визначай смак не по шкаралупі, а по ядру.
- З видимого пізнавай невидиме.

II. АКТУАЛІЗАЦІЯ ОПОРНИХ ЗНАНЬ І ЖИТТЄВОГО ДОСВІДУ УЧНІВ

Варіант 1

► Прийом «Міні-диспут»

Учитель створює умови для обговорення з учнями запитань:

- ▼ З чого починається робота над проектом?
- ▼ Як обрати тему проекту?
- ▼ За яких умов цікаво працювати над проектом?

Варіант 2

► Прийом «Закінчи речення»

- Проект — це...
- Проект починається...
- Проект складається з таких етапів:...
- Для виконання проекту необхідно...

Варіант 3

► Прийом «Загадкове слово»

На слайдах презентації один за одним учитель показує запис загадкового слова різними іноземними мовами.

Запитання для учнів

- ▼ Що це за слово?
- ▼ Як його перекласти?

Учні заповнюють таблицю, мета якої — зацікавити їх вивченням іноземних мов.

Таблиця 1

Загадкове слово різними мовами

Загадкове слово	Мова	Я маю бажання знати цю мову (+)
umění a řemesla	чеська	
umenia a remesiel	словацька	
kunst ja käsitöö	естонська	
умјетност и занат	сербська	
изкуствата и занаятите	болгарська	
umjetnost i obrt	хорватська	
arte și meserii	румунська	

Загадкове слово: декоративно-ужиткове мистецтво.

Варіант 4

► Прийом «Асоціативний ряд»

Учитель пропонує учням скласти асоціативний ряд на поняття «проект», записати ці слова в таблицю та здійснити порівняльний аналіз зі словами асоціативного ряду, запропонованого вчителем.

Учні доходять висновку про своє розуміння поняття «проект».

Таблиця 2

Асоціативний ряд учителя	Порівняльний аналіз	Асоціативний ряд учня/учениці
розробка		
ідея		
утілення		
задум		
план		
проектування		
пошук		

Варіант 5

► Прийом «Закінчи речення»

- Декоративно-ужиткове мистецтво — один із видів художньої діяльності, твори якого поєднують... (*естетичні та практичні якості*).
- Декоративне означає... (*«прикрашати»*).
- Ужиткове означає, що речі мають... (*практичний ужиток, а не лише є предметом естетичної насолоди*).
- Головне завдання декоративно-ужиткового мистецтва — зробити... (*гарним речове середовище людини, її побут*).
- Краса творів ужиткового мистецтва досягається завдяки... (*декоративності*).

III. ПОВІДОМЛЕННЯ ТЕМИ. ОРГАНІЗАЦІЯ СПІЛЬНОГО З УЧНЯМИ ФОРМУЛЮВАННЯ МЕТИ Й ЗАВДАНЬ УРОКУ

Таблиця 3

Завдання та запитання	Відповідь учня/учениці	Уточнювальне запитання до вчителя
Уважно прочитайте тему уроку		
Що від вас очікують на уроці?		
Хто повинен обрати тему проекту?		

Закінчення табл. 3

Завдання та запитання	Відповідь учня/учениці	Уточнювальне запитання до вчителя
Як обирати тему проекту?		
Чи потрібно планувати дії виконання проекту?		

Завдання уроку:

- ♦ обрати тему проекту;
- ♦ скласти план виконання проекту.

IV. МОТИВАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ**► Мотиваційні запитання**

- ▼ Наскільки мені цікаво працювати над навчальним модулем «Техніки декоративно-ужиткового мистецтва»?
- ▼ Що мене приваблює в декоративно-ужитковому мистецтві?
- ▼ Чи є декоративно-ужиткове мистецтво моїм хобі?
- ▼ Що я очікую від уроку?

► Цілепокладання

Учитель пропонує учням визначити особисті цілі на цей урок:

Таблиця 4

Яку особисту мету я можу поставити на цей урок?

Напрямок цілей	Відповідь учня/учениці	Формулювання особистих цілей і завдань уроку
Хочу обрати тему, яка...		
Бажаю здійснити...		
Хочу довести собі...		
Хочу довести іншим		

V. ЗАПУСК ПРОЕКТУ

Учитель організовує пошук проблемної сфери майбутнього проекту, допомагає визначитися з темою проекту та обґрунтувати це рішення. Результатом запуску проекту є обраний об'єкт проектування.

 Варіант 1

► Прийом «Знайди проблемну сферу майбутнього проекту»

Учень шукає проблему, яка для нього найбільш актуальна й викликає певні почуття та емоції. Ознайомившись із вигаданою

версією проблеми, учень замислюється над можливою аналогічною проблемою та заповнює відповідний рядок таблиці.

Таблиця 5

Дидактичний матеріал до прийому «Знайди свою проблемну сферу»

	Проблема (вигадана версія)	Схожа для мене проблема
1	Потрібен аксесуар до сукні від українського дизайнера Анастасії Іванової	
2	Потрібно створити предмет, який стане прикрасою інтер'єру шкільної їдальні	
3	Необхідно створити предмет, який стане прикрасою інтер'єру моєї кімнати	
4	Слід створити предмет, який стане прикрасою інтер'єру музею нашого міста	
5	Потрібно створити предмет, який стане прикрасою інтер'єру кабінету образотворчого мистецтва	
6	Необхідно створити предмет, який стане прикрасою інтер'єру дитячого кафе «Усмішка»	
7	Слід створити предмет, який стане прикрасою інтер'єру будинку культури нашого села	
8	Потрібно створити предмет, який стане прикрасою інтер'єру сувенірного магазину на острові Хортиця	
9	Потрібна дуже бюджетна сумка до школи	
10	Потрібна сумка для туристичних походів	
11	Потрібна сумка для подорожі зі Львова до Харкова	
12	Потрібна сумка до дружньої вечірки в стилі XIX століття	
13	Потрібна обкладинка до книги оповідань Івана Франка	
14	Потрібен оригінальний чохол для мобільного телефону	
15	Необхідно оздобити одяг, який можна одягнути на свято останнього дзвоника	
16	Потрібен кухонний посуд для етнічного музею	
17	Потрібна рамка для фотографії нашого класу	
18	Необхідно оздобити декоративну таріль у подарунок учительці фізики, яка завершує свою професійну діяльність у нашій школі	